

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)
den 11 januari 2002 *

I mål T-77/01,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava,

Territorio Histórico de Bizkaia — Diputación Foral de Bizkaia,

Territorio Histórico de Gipuzkoa — Diputación Foral de Gipuzkoa y Juntas
Generales de Gipuzkoa,

Comunidad autónoma del País Vasco — Gobierno Vasco,

företrädna av advokaten R. Falcón y Tella,

sökande,

* Rättegångsspråk: spanska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Rozet och J. Buendía Sierra, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2001/168/EKSG av den 31 oktober 2000 om den spanska lagstiftningen om företagsbeskattning (EGT L 60, 2001, s. 57).

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden M. Jaeger samt domarna R. García-Valdecasas, K. Lenaerts, P. Lindh och J. Azizi,

justitiesekreterare: H. Jung,

följande

Beslut

Tillämpliga bestämmelser samt det omtvistade beslutet

- 1 I artikel 34 i den spanska lagen nr 43/1995 av den 27 december 1995 om företagsbeskattning (*Boletín Oficial del Estado* nr 310 av den 28 december 1995), med rubriken "Avdrag för exportverksamhet", föreskrivs följande:

"1. Exportverksamhet ger företagen rätt att göra följande skatteavdrag:

- a) 25% på investeringar som gjorts i samband med etablering av lokalkontor eller permanenta anläggningar i utlandet samt i samband med uppköp av aktier i utländska företag eller uppbyggnad av dotterbolag som är direkt knutna till exporten av varor eller tjänster... under förutsättning att företagets aktieinnehav uppgår till minst 25% av kapitalet i dotterbolaget...;

- b) 25% på den summa vilken kan hänföras till utgifter på flerårsbasis för marknadsföring och reklam i samband med lansering av produkter, etablering och marknadsundersökningar utomlands samt till kostnader för deltagande på mässor, utställningar och andra liknande evenemang, däribland inbegripna sådana som hålls i Spanien och som är av internationell karaktär.

...”

- 2 Territorios Históricos de Álava, de Bizkaia och de Gipuzkoa, vilka har behörighet att självständigt ta upp skatt, har infört bestämmelserna i artikel 34 i lag nr 43/1995 om skatteavdrag vid exportverksamhet i den egna skattelagstiftningen. För Territorio Histórico de Álavas del handlar det om artikel 43 i Norma Foral nr 24/1996 av den 5 juli 1996 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* nr 90 av den 9 augusti 1996), för Territorio Histórico de Bizkaias del handlar det om artikel 43 i Norma Foral nr 3/1996 av den 26 juni 1996 (*Boletín Oficial de Bizkaia* nr 135 av den 11 juli 1996) och för Territorio Histórico de Gipuzkoas del handlar det om artikel 43 i Norma Foral nr 7/1996 av den 4 juli 1996 (*Boletín Oficial de Gipuzkoa* nr 138 av den 17 juli 1996).
- 3 I en skrivelse av den 7 augusti 1997 informerade kommissionen den spanska regeringen om sitt beslut att inleda förfarandet i artikel 6.5 i kommissionens beslut nr 2496/96/EKSG av den 18 december 1996 om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin (EGT L 338, s. 42).

- 4 Den 31 oktober 2000 antog kommissionen beslut 2001/168/EKSG om den spanska lagstiftningen om företagsbeskattning (EGT L 60, s. 57, nedan kallat det omtvistade beslutet). Artiklarna i detta beslut har följande lydelse:

”Artikel 1

Allt stöd som Spanien beviljat i enlighet med

- a) artikel 34 i lag 43/1995 av den 27 december 1995 om företagsbeskattning,
- b) artikel 43 i Norma Foral nr 3/1996 av den 26 juni 1996 om företagsbeskattning i Diputación Foral de Bizkaia,
- c) artikel 43 i Norma Foral nr 7/1996 av den 4 juli 1996 om företagsbeskattning i Diputación Foral de Gipuzkoa, eller
- d) artikel 43 i Norma Foral nr 24/1996 av den 5 juli 1996 om företagsbeskattning i Diputación Foral de Álava

till förmån för stålföretag inom EKSG som är etablerade i Spanien är oförenligt med den gemensamma marknaden för kol och stål.

Artikel 2

Spanien skall snarast vidta lämpliga åtgärder så att EKSG-stålföretag som är etablerade i Spanien inte gynnas av de stöd som avses i artikel 1.

...”

Förfarandet och parternas yrkanden

5 Det är mot denna bakgrund som sökandena, vilka är inomstatliga myndigheter, har väckt föreliggande talan genom ansökan, vilken inkom till förstainstansrättens kansli den 30 mars 2001.

6 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara artikel 1.b, 1c, och 1d i det omtvistade beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

7 Genom särskild handling, vilken inkom till förstainstansrättens kansli den 2 juli 2001, har kommissionen med stöd av artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler gjort en invändning om rättegångshinder.

8 I invändningen har kommissionen yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— i andra hand, såsom en åtgärd för processledning, vilandeförklara förfarandet till dess att domstolen avkunnar dom i mål C-501/00, Spanien mot kommissionen, eller, i tredje hand, förklara sig avstå från fortsatt handläggning så att domstolen kan avgöra den föreliggande talan,

— förplikta de sökande att ersätta rättegångskostnaderna.

9 I det yttrande över kommissionens invändning om rättegångshinder som sökandena lämnade till förstainstansrättens kansli den 3 september 2001 har sökandena yrkat att förstainstansrätten skall slå fast att talan kan tas upp till prövning i sak. Ett sådant fastställande skall emellertid inte utgöra ett hinder för att ett beslut om vilandeförklaring av förfarandet till dess att domstolen har dömt i mål C-501/00, Spanien mot kommissionen, tas inom ramen för processledningen.

Upptagande till sakprövning

- 10 Enligt artikel 114.3 i rättegångsstadgan skall förfarandet vad gäller kommissionens invändning om rättegångshinder fortsättningsvis vara muntligt såvida förstainstansrätten inte har fattat beslut om motsatsen. Förstainstansrätten anser att den i detta fall är tillräckligt informerad genom handlingarna i målet och att det inte finns någon anledning att inleda ett muntligt förfarande.

Parternas argument

- 11 Kommissionen har gjort gällande att sökandena inte har talerätt i den mening som avses i artikel 33 KS. Sökandena kan nämligen inte jämföras med medlemsstater och kan inte heller anses vara företag eller sammanslutningar av företag.
- 12 Enligt kommissionen saknar bestämmelserna i EG-fördraget relevans i det aktuella fallet då det omtvistade beslutet antagits med stöd av EKSG-fördraget. Principen om ett verksamt rättsligt skydd tillåter inte att gemenskapsdomstolarna avviker från den faktiska lydelsen av artikel 33 KS.
- 13 Sökandena har genmält att deras talan kan tas upp till prövning med stöd av artikel 230 EG, artikel 33 KS och principen om ett verksamt rättsligt skydd.

- 14 Till att börja med har sökandena erinrat om att regionala myndigheter, vilka har beviljat statligt stöd, anses vara direkt och personligen berörda i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG av ett beslut av kommissionen om att det aktuella stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden (förstainstansrättens dom av den 30 april 1998 i mål T-214/95, Vlaams Gewest mot kommissionen, REG 1998, s. II-717, punkt 29, av den 15 juni 1999 i mål T-288/97, Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia mot kommissionen, REG 1999, s. II-1871, punkterna 31—33, och av den 15 december 1999 i de förenade målen T-132/96 och T-143/96, Freistaat Sachsen m.fl. mot kommissionen, REG 1999, s. II-3663, punkterna 81—92).
- 15 Sökandena har gjort gällande att de skatteavdrag som kommissionen kallar stöd tillämpas på samma villkor för företag som bedriver verksamhet inom stålindustrin som för företag som inte hör till denna kategori. Av detta följer, enligt sökandena, att de åtgärder som avses i det omtvistade beslutet inte på något sätt kan anses utgöra stöd i den mening som avses i EKSG-fördraget. Därmed skulle talan kunna tas upp till prövning med stöd av artikel 230 fjärde stycket EG. Dessutom kan kommissionen inte agera enbart med stöd av EKSG-fördraget om stödmottagarna både är företag vilka bedriver verksamhet inom stålindustrin och företag vilka inte hör till denna kategori. Av detta följer att det maktmissbruk som kommissionen gjort sig skyldig till genom att inte agera med stöd också av EG-fördraget inte kan frånta sökandena deras talerätt inom ramen för EG-fördraget.
- 16 Sökandena har vidare framhållit att talan kan tas upp till prövning med stöd av artikel 33 andra stycket KS, vilken skall tolkas extensivt.
- 17 Sökandena har i detta syfte påpekat att EKSG-fördragets upphovsmän ansåg att det var givet att rättshandlingar antagna inom ramen för detta fördrag bara kunde påverka företag vilka producerar kol eller stål. De hade emellertid inte för avsikt att i artikel 33 andra stycket KS utestänga fysiska och juridiska personer, vilka inte räknas som företag, från möjligheten att väcka talan om ogiltigförklaring när dessa personer berörs direkt och personligen av en antagen

rättsakt. Sökandena har tillagt att det framgår av rådets beslut 93/350/Euratom, EKSG, EEG av den 8 juni 1993 om ändring av rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT L 144, s. 21) att rådet tolkar artikel 33 andra stycket KS på detta sätt.

- 18 Det saknas inte prejudikat i vilka gemenskapsdomstolen har visat prov på en extensiv tolkning av fördragets bestämmelser. Sökandena har i synnerhet hänvisat till domstolens dom av den 22 februari 1990 i mål C-221/88, Busseni (REG 1990, s. I-495; svensk specialutgåva, volym 10, s. 323) i vilken domstolen fastställde, oaktat lydelsen av artikel 41 KS, att den är behörig att pröva en begäran om förhandsavgörande som avser en tolkningsfråga. Sökandena har dessutom hänvisat till domstolens dom av den 22 maj 1990 i mål C-70/88, parlamentet mot rådet (REG 1990, s. I-2041; svensk specialutgåva, volym 10, s. 425) gällande möjligheten för Europaparlamentet att väcka talan om ogiltigförklaring inom ramen för EG-fördraget.

- 19 Avslutningsvis stöder sig sökandena på principen om ett verksamt rättsligt skydd. Denna princip utgör en grundläggande rättighet, vilken är erkänd i gemenskapens rättsordning (domstolens dom av den 21 september 1989 i de förenade målen 46/87 och 227/88, Hoechst mot kommissionen, REG 1989, s. 2859, punkterna 17—19; svensk specialutgåva, volym 10, s. 133) och vilken är djupt rotad i medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner och i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). Sökandena har dessutom hänvisat till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, vilken proklamerades den 7 december 2000 i Nice (EGT C 364, s. 1, nedan kallad stadgan om de grundläggande rättigheterna) och artikel 6.2 EU.

- 20 Med stöd av principen om ett verksamt rättsligt skydd bör det fastställas att förevarande talan skall tas upp till prövning. Det finns nämligen inga alternativa rättsmedel genom vilka en effektiv kontroll av ett beslut av kommissionen, vilket

felbedömer sökandenas beskattningsrätt, kan garanteras. Sökandena har understrukt att när regionala myndigheters beskattningsrätt påverkas av ett beslut av kommissionen bör de senare ha rätt att väcka talan mot detta beslut vid gemenskapsdomstolen.

Förstainstansrättens bedömning

- 21 Till att börja med skall det slås fast att det omtvistade beslutet grundas på EKSG-fördraget och beslut nr 2496/96. Av detta följer att frågan huruvida talan kan tas upp till prövning enbart skall bedömas mot bakgrund av bestämmelserna i EKSG-fördraget.

- 22 Frågan huruvida skattemässiga åtgärder som tillämpas på samma villkor för företag som bedriver verksamhet inom stålindustrin som för företag som inte hör till denna kategori kan anses utgöra stöd som faller inom ramen för EKSG-fördragets tillämpningsområde eller om kommissionen har gjort sig skyldig till maktmissbruk genom att anta det omtvistade beslutet hör till bedömningen av målet i sak och leder inte till att frågan huruvida en talan om ogiltigförklaring mot ett beslut, vilket antagits med stöd av EKSG-fördraget, kan tas upp till prövning skall bedömas utifrån bestämmelserna i artikel 230 EG.

- 23 Vidare bör det erinras om att villkoren för att en talan om ogiltigförklaring inom ramen för EKSG-fördraget skall kunna tas upp till prövning finns upptagna i artikel 33 KS.

- 24 I artikel 33 första stycket KS ges rådet och medlemsstaterna rätt att väcka talan om ogiltigförklaring mot kommissionens beslut och rekommendationer.
- 25 Med stöd av denna artikel har Konungariket Spanien väckt talan vid domstolen om att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras (mål C-501/00, Spanien mot kommissionen). Genom beslut av domstolens ordförande av den 13 juni 2001 fick sökandena i det förevarande målet rätt att intervensera i denna tvist till stöd för Konungariket Spaniens yrkanden.
- 26 Artikel 33 första stycket KS kan emellertid inte åberopas till stöd för en rätt till prövning av den aktuella talan, vilken väckts av inomstatliga myndigheter.
- 27 Det framgår nämligen tydligt av fördragens allmänna uppbyggnad att begreppet medlemsstat, i den mening som avses i de institutionella bestämmelserna, och i synnerhet i bestämmelserna om domstolsprövning, enbart avser medlemsstaternas regeringar. Begreppet kan därför inte anses omfatta regeringar för regioner eller autonoma gemenskaper, oavsett omfattningen av den behörighet som de har tilldelats (domstolens beslut av den 21 mars 1997 i mål C-95/97, Région wallonne mot kommissionen, REG 1997, s. I-1787, punkt 6, och av den 1 oktober 1997 i mål C-180/97, Regione Toscana mot kommissionen, REG 1997, s. I-5245, punkt 6).
- 28 Vad beträffar det andra stycket i artikel 33 KS föreskrivs följande:

”Företag eller sammanslutningar [av företag] får... föra talan mot beslut och rekommendationer, som är riktade till dem, eller mot allmänna beslut och rekommendationer, som de anser innebär maktmissbruk gentemot dem.”

- 29 Sökandena är inomstatliga myndigheter. De utgör varken företag eller sammanslutningar av företag i den mening som avses i artikel 33 andra stycket KS.
- 30 Vad beträffar sökandenas yrkande om en extensiv tolkning av denna bestämmelse skall det erinras om att det redan har slagits fast att artikel 33 KS innehåller en uttömmande uppräknning av de rättssubjekt som har rätt att väcka talan om ogiltigförklaring (domstolens dom av den 11 juli 1984 i mål 222/83, Commune de Differdange m.fl. mot kommissionen, REG 1984, s. 2889, punkt 8, förstainstansrättens beslut av den 29 september 1997 i mål T-70/97, Région wallonne mot kommissionen, REG 1997, s. II-1513, punkt 22).
- 31 Sökandena kan inte stödja sig på beslut 93/350, vilket gav förstainstansrätten behörighet att pröva "talan som väcks av en fysisk eller juridisk person enligt artikel 33 andra stycket [KS], artikel 35 [KS], artikel 40 första och andra styckena [KS]" (artikel 1 ändrar artikel 3.1 i beslut 88/591). Rådet har nämligen genom sin hänvisning till "fysisk eller juridisk person" inte ändrat, och skulle inte heller ha kunnat ändra, artikel 33 andra stycket KS, vilken endast ger företag och sammanslutningar av företag rätt att väcka talan om ogiltigförklaring. Hänvisningen till fysiska och juridiska personer i beslut 93/350, och inte till företag och sammanslutningar av företag, har dessutom sin huvudsakliga förklaring i utvidgningen av förstainstansrättens behörighet att pröva talan, som grundar sig på artikel 40 första och andra styckena KS, vilken ger "skadelidande part" rätt att väcka skadeståndstalan.
- 32 Förstainstansrätten har vidare att pröva om det i det förevarande fallet, såsom i de fall vilka gav upphov till domarna i målen Busseni och parlamentet mot rådet (ovan punkt 18), föreligger ett grundläggande intresse som gör det möjligt för förstainstansrätten att avvika från ordalydelsen i artikel 33 KS. Det skall erinras om att domstolen i målet Busseni (punkt 15) stödde sig på nödvändigheten av att säkerställa en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten innan den slog fast att den, oaktat lydelsen av artikel 41 KS, är behörig att pröva en begäran om

förhandsavgörande som avser en tolkningsfråga. I sin dom parlamentet mot rådet (punkt 26) gjorde domstolen bedömningen, med hänvisning till nödvändigheten av att garantera den institutionella jämvikt som slagits fast i Europeiska gemenskapernas grundläggande fördrag, att Europaparlamentet under vissa förutsättningar hade rätt att väcka talan om ogiltigförklaring trots att denna institution inte fanns medtagen bland dem som hade rätt att väcka en sådan talan enligt den ursprungliga lydelsen av artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG).

33 I det förevarande fallet har sökandena inte lagt fram några argument som styrker att den aktuella talan måste tas upp till prövning för att säkerställa en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten eller för att garantera den institutionella jämvikt som slagits fast i EKSG-fördraget. Sökandena har endast hänvisat till det faktum att det omtvistade beslutet påverkar deras beskattningsrätt. Därmed finns det ingen anledning att avvika från den ordagranna lydelsen av artikel 33 andra stycket KS, vilken endast ger företag och sammanslutningar av företag rätt att väcka talan om ogiltigförklaring.

34 Av det ovan anförda följer att artikel 33 andra stycket KS inte ger sökandena rätt att väcka talan.

35 Beträffande argumentet grundat på principen om ett verksamt rättsligt skydd skall det erinras om att det handlar om en allmän gemenskapsrättslig princip som även återfinns i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner (domstolens dom av den 15 maj 1986 i mål 222/84 Johnston (REG 1986, s. 1651, punkt 18; svensk specialutgåva, volym 8, s. 597). Denna princip har även kommit till uttryck i artiklarna 6 och 13 EKMR och i artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

36 Det framgår av den allmänna systematiken i EKSG-fördraget att inomstatliga myndigheters intressen skall tillvaratas av den medlemsstat som myndigheterna lyder under (se, för ett liknande resonemang, generaladvokaten Lenz förslag till

avgörande i det ovan i punkt 30 nämnda målet Commune de Differdange m.fl. mot kommissionen (REG 1984, s. 2898, s. 2903).

- 37 Villkoren i artikel 33 andra stycket KS för att en talan skall kunna tas upp till prövning är visserligen restriktivare än motsvarande villkor i artikel 230 fjärde stycket EG. Det skall dock konstateras att denna begränsning vad gäller möjligheten att få en talan prövad i sak kompenseras av att systemet för intervention inom ramen för en talan, vilken väckts med stöd av EKSG-fördraget, är flexiblare än motsvarande system när talan grundas på EG-fördraget.
- 38 När en medlemsstat väcker talan om ogiltigförklaring vid domstolen mot ett beslut som antagits med stöd av EKSG-fördraget kan nämligen inte bara företag och sammanslutningar av företag i den mening som avses i artikel 33 andra stycket KS intervensera i tvisten med stöd av artikel 34 i EKSG-stadgan för domstolen, utan varje fysisk eller juridisk person, och därmed även inomstatliga myndigheter i medlemsstaterna, som har ett berättigat intresse av utgången av tvisten har möjlighet att intervensera. En så omfattande möjlighet att intervensera finns inte inom ramen för en talan om ogiltigförklaring som väckts av en medlemsstat mot ett beslut, vilket antagits med stöd av EG-fördraget. Fysiska och juridiska personer saknar nämligen rätt att intervensera i tvister mellan medlemsstaterna och institutionerna med stöd av artikel 37 i domstolens stadga.
- 39 Under dessa omständigheter kan sökandena, vilka för övrigt har fått tillstånd genom beslut av den 13 juni 2001 av domstolens ordförande att intervensera inom ramen för den talan om ogiltigförklaring som Spanien väckt mot det omtvistade beslutet med stöd av artikel 33 första stycket KS (mål C-501/00), inte göra gällande att ett avvisande av den förevarande talan skulle beröva sökandena allt rättsligt skydd.
- 40 Av det som anförts följer att talan skall avvisas.

Rättegångskostnader

- 41 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Eftersom sökandena har tappat målet skall de förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med kommissionens yrkande.

På dessa grunder fattar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande beslut:

- 1) **Talan avvisas.**
- 2) **Sökandena skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Luxemburg den 11 januari 2002.

H. Jung

Justitiesekreterare

M. Jaeger

Ordförande